

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

1923-рэ ильэсийн
гээтхалэм
къыщегъэжьагаа кыыдэклэ

Адыгэ макъ

Голос
адыга

№ 190 (21203)

2016-рэ ильэс

БЭРЭСКЭШХУ
ЧҮЭПҮҮГҮҮМ и 7

къыхатыутыгъэхэр ыкы
нэмүк къэбэрхэр
тисайт ижүүлэцтэх
WWW.ADYGOVOICE.RU

Адыгэ Республикаам и Правительствэ игъэзет

Адыгэ Республикэ загъэпсыгъэр ильэс 25-рэ зэрэхуугъэм фэгъэхыгъэ мэфэк зэхахьэ республикэм и Къэралыгъо филармоние щыкIуагъ. Адыгейим щыпсэхэрэм ыкIи хыакIхэм къафэгушЧуагъ Адыгейим и Лышхъэу ТхыакIуущынэ Аслъан.

Джаш фэдэу мэфэк зэхахьэм хэлэхъяа АР-м иапэрэ Президентэу Джарымэ Аслъан, АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхыаматэу Къумпыл Мурат, Архангельскэ хэкум игубернаторэу Игорь Орловыр, Премье-министрэст ишшэ-рыльхэр зыгъэцкээрэ Наталья Широковар, федеральни инспектор шъхьаау Лытуужъу Адам, министрэхэм я Кабинет хэтхэр, депутатхэр, федеральнэ ыкIи республикэ къуллыкхъем, муниципальнэ образованихэм япащхэр, общестьенне организацихэм ялтыкхэр, ыкIи къэралхэм къарыкыгъэ тильэпкэгъухэр, нэмыхкхэр.

АР-м и Лышхъэу йофхьаа бэм пэублэ псальэ къыщишизэ, мэфэкIуагъ хагъэунэфыкырэмкэ къээрэугоигъехэм,

республикэм исхэм къафэгушЧуагъ. Урысаем хэтэу Адыгейир субъект шъхьаф хъунымкэ зишогъэшхо къэкIуагъэу ылтыгатхэр мыш щыпсэурэ цыф лъэпкэ зэфэшхъафхэм язгуругоигъ, языкынгъ ары.

— Мэхъянэшко зиэ ухатэхэм яльхан тицьифхэм акылыгъэ къызхагъафэ, уичыгу шу плъэгүн зэрэфаемкэ щысэ дэгъу къагъэлъагъо. Аш ишуагъаэкэ мы ильэсхэм къаклоц лъялкэ ыкIи дин зэгурчынгъэ тазыфагу ильэу тызэдэпсэу, йоф тэшэ, ыпэкI тильэкулатэ, — къыуагъ ТхыакIуущынэ Аслъан.

Экономикэм, бюджетым, спортым, культурэм, нэмыхк лъэнтихъохэмкэ республикэм хэхъонигъэхэр зэрилэхэм, гүнэгъу шъольтырхэм зэгурчынгъэ адырилэу язэлхынгъэ

Республикэм и Мафэ хагъэунэфыкыгъ

зэрагъэптиэрэм АР-м и Лышхъэ къыкIигъэтхыгъ.

ТхыакIуущынэ Аслъан «Адыгэ Республикаам ильэс 25-рэ хүгъэ» зыфиорэ шэжье медалыр нэбгырэ заулэмэ афи-гэшшошагъ. Ахэр: Джарымэ Аслъан, Мэшбэшэ Исхъакъ, Лытуужъу Адам, Владимир Нарожнэр, Александр Дорофеевыр, Дзыбэ Ким, Гъукэл Нурбый, Къоджэ Аслъан, Игорь Орловыр, Къумпыл Мурат, Хъонсэрыкъо Мурат.

Республикэр зызэхашаагъэр ильэс 25-рэ зэрэхуугъэмкэ къээрэугоигъэхэм къафэгушЧуагъэхэр АР-м иапэрэ Президентэу Джарымэ Аслъан,

Адыгейим и Парламент и Тхыаматэу Къумпыл Мурат, Архангельскэ хэкум игубернаторэу Игорь Орловыр.

— Ильэс зэкIэлтихъохэм республикэр ылъэ пытэу таучон, гъэхъэгъэшлүхэм афэклон ыльэкIыгъ. Непэ Адыгейир хэхъонигъэхэр ышынхэмкэ амалышлүхэр зыкIэль субъектэу щыт, — къыуагъ Къумпыл Мурат.

Республикэм итвортческэ купхэм, ордылохэм къатыгъэ концертным мэфэк зэхахьэр къыгъэбайг.

ТХАРКЬОХЬО Адам.
Сурэтхэр А. Гусевым тырихъгъэх.

Мыекъопэ ипподромын щыкIогъэ шыгъачхэм Адыгэ Республикаам и Лышхъэу ТхыакIуущынэ Аслъан, Правительствэмэр Парламентырэ якъулыкIуагъэхэр, спортсмен цэргийхээр, физкультурэм пыщаагъэхэр ашызэукальхэх.

Зэнэкъохуяа шыгъачхэмкэ рагъэжьэнным ыпэкI куль-турэмэр искусствэмэр ялофы-шэхэм орэдхэр къыщаагъэхэр.

къыщишъуагъэх. Спорт зэнэкъохуяа къээзигъэбаигъэхэм ашыц Олимпиадэ джэгунхэу Рио-де-Жанейро щыкIуагъэхэм дышье медалыр къащидээзыгъэ Мурдрэнэ Бисльян, Урысаем футболырэхэм ичемпионэу ЦСКА-м щешлэрэ Натхюо Бибарс яни, иунагуу игъусхэу Мыекъуапэ аперэу къызэрэкIуагъэхэр.

(ИкIух я 12-рэ н. ит).

Адыгэ
Республикэм
и Лышхъэ
и Указ

Адыгэ Республикаам
ищихъуцIэхэр
афэгъэшшошгъэнхэм
ехыилагъ

Псэолъэшынным иххөхөнгөэ илах зэрэхишыхъагъэм ыкIи ильэсийбэрэ йоф зэришлэгъэм апае щытхъуцIэу «Адыгэ Республикаам изаслуженэ псэолъэш» зыфиорэр Аспидов Иван Петр ыкъом — йофшэнным иветеран фэгъэшшошгъэнэу.

Хэбзэихъухын йофым чанэу зэрэхэлжьэрэм, юридическэ кадрхэм ягъэхъазырын илах зэрэхишыхъэрэм апае щытхъуцIэу «Адыгэ Республикаам изаслуженэ юрист» зыфиорэр Тхъабысыма Людмилэ Аслъан ыпхъум — юридическэ шэлэнгъэхэмкэ докторын, профессорын, ашшээрэ гъесэнгъэ зыщаагъэгъотырэ федеральни къэралыгъо бюджет учреждениеу «Пятигорскэ къэралыгъо университэти» зыфиорэм июридическэ институт научнэ йофшэнымкэ идириектор игуадзэ фэгъэшшошгъэнэу.

Адыгэ Республикаам
и Лышхъэ
ТХАКIУЩЫНЭ Аслъан
къ. Мыекъуапэ,
чэпьюгъум и 3,
2016-рэ ильэс
N 148

Адыгэ
Республикэм
и Лышхъэ
и Указ

ЩытхъуцIэу
«Адыгэ Республикаам
физический культурамэрэ
спортымрэхэм изаслуженэ
йофыш» зыфиорэр
Т. И. Осмэнүүм
фэгъэшшошгъэнным
ехыилагъ

Адыгэ Республикаам ифизическэ культурэрэ испортрэ илах зэрэхишыхъагъэм фэш щытхъуцIэу «Адыгэ Республикаам физический культурамэрэ спортымрэхэм изаслуженэ йофыш» зыфиорэр Осмэн Теуцожь Иляс ыкъом — йофшэнным иветеран фэгъэшшошгъэнэу.

Адыгэ Республикаам
и Лышхъэ
ТХАКIУЩЫНЭ Аслъан
къ. Мыекъуапэ,
чэпьюгъум и 30,
2016-рэ ильэс
N 147

МЭФЭКИ ЗЭИУКИЭГЬУХЭР

ШукIэ агу КъэкIыжыщ

Адыгэ Республикаам ия 25-рэ ильэс фэгъэхыгъэ спорт зэнэкъохуяа гъэшIэгъону зэхашагъэх. Футболырэхэм, баскетболырэхэм, атлетикэ он-тэгъумырэхэм, күшхъяфэчээ ыкIи шы спортымрэхэм, нэмыхкхэмкэ зэиукIэгъухэм нэбгырабэ ахэлэжагъ.

Тильэпкъэгъухэм яофыгъохэм атегущылагъэх

Сирием къикъижыхъэх тиреспублике къэзыгъэзжыхъэх тильэпкъэгъухэр щылэнгъэм зэрэхэгъозжыхъэрэм, йэпилэгъу афэхъуягъэнимкэ зэхэшэн яофхъабзэхэу зерахъэхэрэм Шхъэлэхъо Аскэр къатегущылагъ. Ащ къизэриуагъэмкэ, тищылакэ хэгъознхэм, гумэкъигьоу къафэуцхъэрэм язашохынкэ йэпилэгъу афэхъу.

— 2016-рэ ильесир къызышихъягъэм къыщегъэжъягъэу нэбгыре 84-рэ йэпилэгъу тафэхъунэу къытэолгагъ, — игушилэгъу къышиуагъ Шхъэлэхъо Аскэр. — Ахэм япроцент 90-р Сирием къикъижыхъигъ. Сабийхъэр къэлэцылкы ыгыншэхэм зэрараташтхэр, яофшэлпэ чынпэхъэр, зерсыштхэ унхэр къы-

зэрагьотиштхэр, медицинэ йэпилэгъур къызэрэзлэгъэхъаштыр анахъеу тильэпкъэгъухэр зыгъегумекыре яофыгъохэм ашыщых.

Яофхъабзэм зыщитештила-

Сирием къикъижыхъигъэ тильэпкъэгъухэм йэпилэгъу афэхъуягъэним пае зэхашгъэх комиссием изичэзүү зэхэсигьо мы мафэхэм щылагъ. Ар зэришагъ АР-м и Премьер-министрэ ишпээрэлхэр зыгъэцэктэр Наталья Широковам. Адыгэ Республика и Лышьхъэрэ министрэхэм я Кабинетрэ я Администрации ипащэу Владислав Федоровыр, АР-м лъэпкъ яофхэмкэ, йэкыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адьрялэ зэпхыныгъэхэмкэ ыкчи къэбар жыгъэм иамалхэмкэ и Комитет итхаматэу Шхъэлэхъо Аскэр, министрэхэм я Кабинет, ведомствэ зэфэшхъафхэм ялыклохэу комиссием хэтхэр яофхъабзэм хэлэжьагъэх.

Гээхэм ашыщ Сирием къикъижихъи зихэкуж къэзыгъэзжыхъэх ягээджэн зэрэзэхашэрэр. АР-м шэлэнгъэмэрэ гъесэнгъэрэ иминистрэ игаудээу Къэрэтийн Махмуд къызэриуагъэмкэ, планзу зэхагьцуагъэм диштэу яоф ашлэ, урсызбэр арагъашэ.

— Непэрэ мафэм ехуулэу Сирием къикъижыхъэхэ тильэпкъэгъухэм ясабый 79-рэ еджэлпэ 17-мэ ашеджэх, ахэм

пкэ хэммыльэу тхыльхэр алэклэдгэхъягъэх, — кыыуагъ М. Къэрэтийн. — Сирием къикъижыхъигъэ тильэпкъэгъухэм урсызбээ зэрагъэшэним пае Адыгэ Республика гимназиум курсхэу ашыфызэхэтгэхэм яофшэни джащ фэдэу лыдгээгээ.

2015 — 2016-рэ ильес еджэгъум къикъоцэ зэтигъо къэралыгъо ушэтихнхэм шхъафхэ афагъэхъазырынхэм пае урсызбэр нахь игээкотыгъэу зы-

зэхэсигьом игугу къышашыгъ. Цыфхэм яофшланлэ ягээгъотыгъэнимкэ республикэ Гупчэм ипащэу Галина Цыганковам ашхээлэгъэу къылотагъ. Сирием къикъижыхъигъэ тильэпкъэгъухэм ашыщу нэбгыри 150-м ехъу псэольшынхэм хэт, медицинэм, сатым, дэнбэзным, культурэм зафээгъэзагъэхэри мимаклэу ахэтэ.

Тильэпкъэгъухэм алъениткэ къеуцурэ гумэкъынхэм, щылагъэхэм Наталья Широковар къаклэупчагъ. Заом къыхэкъижыхъигъэ тильэпкъэгъухэм щылаклэ-псэукэ тэрэз яленным анаэ тырагъетын ыкчи йэпилэгъу афэхъунхэ зэрэфаэр къыхгъэшыгъ. Ашкэ министрствэхэм, къулькъухэм, муниципалитетхэм, къоджэ посуплэхэм, нэмыкхэм яофшэни нахь агъельшын фау ыльтыгъ.

ГҮОНЭЖКҮЮ

Сэтэнай.

Сурэтхэр йэшьынэ Аслан тырихыгъэх.

Гүунэпкъаклэхэр аштэштых

Ильес заулэ хуугъэу пивэш заводэу Адыгэкъалэ къыщыззуахыгъэу зищитху аюрэм тыщылагъ, заводым ипащэу Шхонтыжъ Аслан гущылэгъу къызфэдгэхъу.

— Пшыэдэкъижъэу ыхьырэмкэ гүунэпкъэ гъэнэфагъэ зилэ обществэу 2009-рэ ильесим зэхэтгэгъэм ыцлэр «Адыгэйский пивобезалкогольный завод «АСБИР», — elo тигушылэгъу. — Зэхэзыщагъэр сэры. Зэрэунагьоу тышлажъэ. Сишхъэгъусэу Фатимэ бухгалтер шхъял. Сишъялу Нурбый си-гудзэ, юрист, технолог сэнэхъатыр зэригъэгъотынэу заочнэу институтын щеджэ. Сипшъашьэу Сусанэ Пшызэ къэралыгъо агроруниверситет финансхэмкэ ифакультет къуухыгъ, бухгалтер. Мы лъэхъаным яоф щызышлээр нэбгыре 14. Гъэмээ мазэхэм фэдитгүүщүкэ нахьыбэу цыфхэм яоф ятэгъашэ.

Аслан къызэртфилотагъэмкэ, алэ яоф зэршэштгэгъэр зэрэдунаеу щызэлъашлээр ли-ниу Австрием къышашыгъэр

ары. Мы лъэхъаным пивэ къыдагъэхэрэм ацэхэр «Адыгэйское фирменное» (аш фэдээ зымын ушылаклэштэп) ыкчи «Чешское». Псы йэшүхэри зэфэшхъафх — «Лимонад», «Груша», «Тархун». Ахэр литрэнхэ зэригээ бэшэрэхбэм афэдхэм арьтхэр арих.

Ахэм анэмыхкэу пивэ лъэпкъэ зэфэшхъафхт заводым къыщагъэхъазыры — литрэ 25-рэ, 30 ыкчи 50 зэригээрэ псуза-ялхэхэм арьтхэр, къырагъэчынэ ашхэрэм афэдхэр. Джаш фэд, псы йэшүл лъэпкъиши афэдхэрэтилитрэ 50 зэригээрэ псуза-ялхэхэм арьтхэр къашых.

— Мыхэм анэмыхкэу квас къэтэши, — elo Шхонтыжъ. — Псы къызэркъо къабзэу кулерхэм арьтхэр къэдгэхъазырынэтиупшыгъэу зэбгыраши. Пивэ, псы йэшүл къызэркъо изыгъэхъорэ Гъыщ Фатимэ уицхыэ тэлтэнэу ѿйт. Цеххэм яоф ашызышлэхэрэ спесарь-нададчикхэу Кушу Абрекрэ Виктор Ивановырэ хуулхэрэ дэдэх. Тызэгурьозэ тэлажъэш, тэгүгээ тапэки гүунэпкъаклэхэр штээнхэу, тигухэлхэрэ къыддэхъунхэу.

НЭХЭЕ Рэмэзан.

Псы къабзэу зигугуу къэсшыгъэр чычлэгъим метрэ 280-рэ икууагъэу къычлэтиэцы.

Продукциу къыдагъэхэрэр тиреспублике, Краснодар краим, Ростов ыкчи Воронеж хэххэм дэгъоу ашалуагъэх. Джи Сыбыр, Кырым ыкчи хы Шуцэ юшьом загъэзэнэу, япродукцие ишгээхын пыльшыт отдел зэхашэнэу, ялыклохэр шьолтырхэм ашагъэлэнхэу рагхуухэ.

— Арэуштэу тымышими хүштэп, — elo бухгалтер шхъял Шхонтыжъ Фатимэ. — Гъэрэкорэм ельтэгъэм, мыгээ продукцие ишгээхын процент 20-м ехъукэ нахьыб. Джи линиякэ ттлүүшчигэш, продукцие къыдэдгэхъэштири, лудгээхын фау хууштри фэди 3 — 4-кэ нахьыбэнэу къитдээз.

— Кадрэхэмкэ тиофхэр дэйхэг, — къыхэгүшээ завоудым ипащэу Шхонтыжъ Аслан. — Технолог кээлэ ныбжыкэ дэгъу, еджаагъэу, Краснодар яоф щишаагъэу къэтшэжигъ. Аришь, технолог шхъял Сергей Тедевийн тапэ едгэхъунхэмкэ ишлэгэшхо къэлкошт. Пивэр, псы йэшүл аризыгъахъохэрэр Зеклэгэу Жаннэрэ Жэнэлт Мыхамэтэрэ. Мыхэм яшьэрихъэр щытху хэлтэу агъэцаклэх. Джаш фэд, псы къызэркъо изыгъэхъорэ Гъыщ Фатимэ уицхыэ тэлтэнэу ѿйт. Цеххэм яоф ашызышлэхэрэ спесарь-нададчикхэу Кушу Абрекрэ Виктор Ивановырэ хуулхэрэ дэдэх. Тызэгурьозэ тэлажъэш, тэгүгээ тапэки гүунэпкъаклэхэр штээнхэу, тигухэлхэрэ къыддэхъунхэу.

Шоигъоныгъэ зиэхэм къэлэцыкы социальне учрежденихэм ачлэсхэм, ветеранхэм ыкчи нэжэ-түжхэм апае шуухафтынэу гээзтхэмрэ журналхэмрэ тэгээгээзэм ыкхэм анэс къафыратхыкынхэ альээкыщт. Сайтам къихъэхэрэм ыпшээхээ зигугуу къэтшыгъэ социальне учрежденихэм зыклатхэхэш ашлэгхохэр альэгъунхэу сайтам итхагъ. Шуухафтын шыкын тетээ афыклатхээ зышлэгхохэм шьолтырьор зыфэдээр, учреждением ыцлэр ыкчи зыклатхэхэрэр къыхынхэ, нэужым банкым икарточкээ ашь уасас атын фае.

2015-рэ ильесим къышегъэжъягъэу шуашэ яофшланлэ ягээгъотыгъэнимкэ республикэ Гупчэм ипащэу Галина Цыганковам ашхээлэгъэу къылотагъ. Сирием къикъижыхъигъэ тильэпкъэгъухэм ашыщу нэбгыри 150-м ехъу псэольшынхэм хэт, медицинэм, сатым, дэнбэзным, культурэм зафээгъэзагъэхэри мимаклэу ахэтэ.

Тильэпкъэгъухэм алъениткэ къеуцурэ гумэкъынхэм, щылагъэхэм Наталья Широковар къаклэупчагъ. Заом къыхэкъижыхъигъэ тильэпкъэгъухэм щылаклэ-псэукэ тэрэз яленным анаэ тырагъетын ыкчи йэпилэгъу афэхъунхэ зэрэфаэр къыхгъэшыгъ. Ашкэ министрствэхэм, къулькъухэм, муниципалитетхэм, къоджэ посуплэхэм, нэмыкхэм яофшэни нахь агъельшын фау ыльтыгъ.

ПОЧТА
РОССИИ

Яофхъабзэу «Шуашэнным ичъиг»

«Шуашэнным ичъиг» зыфиорэ шуашэ къэтхэнэу йоныгъом и 1-м рагжэжъагъэм хахьэу 2017-рэ ильесим иапэрэ ильесныкъо почтэм иотделение нэмыкхэм джы Урысыем и Почтэ исайтэу <https://podpiska.ru/derevdobra> зыфиорэр къызфэжъуягъэфедээз гээзтхэм, журналхэм шуаклэтишт.

Шоигъоныгъэ зиэхэм къэлэцыкы социальне учрежденихэм ачлэсхэм, ветеранхэм ыкчи нэжэ-түжхэм апае шуухафтынэу гээзтхэмрэ журналхэмрэ тэгээгээзэм ыкхэм анэс къафыратхыкынхэ альээкыщт. Сайтам къихъэхэрэм ыпшээхээ зигугуу къэтшыгъэ социальне учрежденихэм зыклатхэхэш ашлэгхохэр альэгъунхэу сайтам итхагъ. Шуухафтын шыкын тетээ афыклатхээ зышлэгхохэм шьолтырьор зыфэдээр, учреждением ыцлэр ыкчи зыклатхэхэрэр къыхынхэ, нэужым банкым икарточкээ ашь уасас атын фае.

2015-рэ ильесим къышегъэжъягъэу шуашэ яофшланлэ ягээгъотыгъэнимкэ республикэ Гупчэм ипащэу Галина Цыганковам ашхээлэгъэу къылотагъ. Сирием къикъижыхъигъэ тильэпкъэгъухэм ашыщу нэбгыри 150-м ехъу псэольшынхэм хэт, медицинэм, сатым, дэнбэзным, культурэм зафээгъэзагъэхэри мимаклэу ахэтэ.

Тильэпкъэгъухэм алъениткэ къеуцурэ гумэкъынхэм, щылагъэхэм Наталья Широковар къаклэупчагъ. Заом къыхэкъижыхъигъэ тильэпкъэгъухэм щылаклэ-псэукэ тэрэз яленным анаэ тырагъетын ыкчи йэпилэгъу афэхъунхэ зэрэфаэр къыхгъэшыгъ. Ашкэ министрствэхэм, къулькъухэм, муниципалитетхэм, къоджэ посуплэхэм, нэмыкхэм яофшэни нахь агъельшын фау ыльтыгъ.

«Пенсием сыкъонэу уахътэ сиैп»

Ар зыорэр къутырэу Псэ-
кулпс щыпсэурэ Хъатхъоху
Аслын. Былымхэр, тхъачет-
хэр, мэлхэр ыытхъеу зыго-
рэм тыуқілмэ зэрэтшойгъор
Адыгэхъалэ имэрэу Хъатэй
Налбый зетэлом, иофшлэгъоу
Хъапэх Адамэ гүусэ къыт-
фиши а лым дэжь тыригъе-
шагъ.

Аслын итракторэр «Бела-
русым» щэмэджыр пигъэнэгъа-
хэу губъом иханым фэхъа-
зырэу щыт. Автомашинэу «Ни-
вэри» тыгъэм пэшлэты. Тлоу
зэтет унэри, былымхэр зыши-
ыгъ къакъырэри нэпплэгъум
къиредзэх. Зэклэ зэрэзгээфар-
гъэмкэ къылдурэо зыфэнэкъо
щымылэу, мэкумэцшэлэ унэто
зэтегъэпсихъаъеу зэрэпсэу-
эр.

Сэ Краснодар псыы-
тылыпээр ашы зэхъум къагъе-
кощыгъе къоджэ шлэгъоштыгъеу
Едэлсыкъошом 1959-рэ ильэ-
сийм сыкъыщихъу, — къыт-
феуате нэласэ къитфэхъу
Хъатхъоху Аслын. — Чы-

лэм дэтигъэ еджаплэм ия 7-
рэ класс къесуухыгъеу 1973-
рэ ильэсийм тыкъагъекошыгъ.
Тята тхъамыкъэм ренэу бы-
лымхэр ыытхъыщтыгъех. Сэри
ахэм сакъыххуяагъеш, си-
клиасэх. Къутырэу Псэкулпс
тыкъызэлжохым, алэ иофшлэгъор
зыщегъэжъагъэр совхозэу
«Путь Ильичар» ары. Идирек-
торыгъэр Къеращэкъо Мос.
Объездчикэу иоф сшлэгъэр, губ-
гъом лэжыгъеу ильир былым
шхъхарыкъохэм ашысуухуумагъ,
мэлхэх фермэми сышылэ-
жъагъ, бжъахъоу сышытыгъ.
А лъехъанхэм гъатхэм шыгъа-
чъеу Пэнэжъыкуа щызэх-
щэштыгъэм ильэс къес сыше-
лажъэштыгъ, къыхэкъыгъ апэ-
ре чыпшлэхэри къесхыхъхэ. Ты-
къелагъ, тыпсынкагъ. Бую тхва-
гъо шыгъум урихынхэм фэдэу
жъир пкэфэфыкъеу алэ укы-
зысыжъкэ. А уахътэ шлукэ
сигу къэжъыжъ.

— Непэр лъехъанхэм ельы-
тыгъэмэ, сэ сифермерэп, чыгуи
сиэп, — икъэлотэнхэр лъегъе-

къуатэх Аслын. — Сята ега-
шэм колхозын хэтыгъэми, сэри
сышылэжъагъэми, зы чыгу
гектари къистефагъэп. Ауми,
«Пэдагъэм пшхъе щыфэжъ»
шэразоу, сибу згъэкъодырэп,
иофи сэшлэ, сихати сэлэжэы,
сывзэшырэп, пенсием сыкъонэу
уахътэ сиэп. Сикъалэхэри
хъупхъех, сышыкы щымылэу,
зымы семыхъуапсэу сэпсэу,
сэлажъэ.

Нафэ къизэртфэхъуягъэмкэ,
непэ ехуулэу мэл 240-рэ
фэдиз ил. Ильэс 12 хъугъе а
иофшлэгъоу. Мэл закъокэ
ригъэжъэгъагъ, ильэс къес
хахъомэ, лъыкъуатэзэ, рома-
новскэ ыкы къэпшо зиэ мэл
льэпкэ зэфэшхъафхэр къызэ-
къильхъэхэзэ, имэлхэр зэхэп-
хъагъеу хъугъе. Заукъэхэ, гу-
рьитымкэ килограмм 25-м
шлукэу къарэхы.

**Korr.: Мэлхэр ошэхэ? Тап-
экэпэдэгъэхъэр? Ахэбгэ-
хъошта, хъауми къащыбгъэ-
кэшта?**

Х.А.: Мэлхэр сщэхэрэп.

Унагъомкэ лы тщэфырэп, ау
ащ зыщыдгъаклэрэп. Бирам э
Къурмэним, мэфэкэ мэфэшхом
е клаалэхэр къызыщыхъуягъэм
тышхъасырэп. Тыукихъэрэп на-
хыыбэу тыхъэр арых, мэл
льфэнхэм тялэрэп. Мэл 500 —
600-м нэдгээсэ тшоигоу, ащ
пае загъорэ тщэфыхъу
мэхъу. Ежхэми шынэу къа-
кълахъорэри маклэп, ахэтих ильэ-
сийм тло лъфэхъэрэри. Арышь,
бэрэ тыпымыльэу тигухэлхэр
къылдэхъунхэм тыщэгүгъы.

Къинхъоу ыпэкэ къикхэ-
рэмы ташигъэгъозагъ. Къызэ-
рэйтэуягъеу, чыгу илэп. Къа-
лэм имэрэу Хъатэгъу Налбый
къыфэгумэкы, ау ащ ыпэкэ
чыгухэр зэклэ агошыгъахэх.
Ауми, Псэкулпс эшшо лъэ-
ныкъом чыпшлэ къышыратыгъеу
мэлхэр щыыгъынэу къакъыр
решшыхъе. Ашкэ хъуплэ дэгъу-
хэри щыэх.

— Ятлонэрэмкэ, къутырим
пэгъунэгъоу клаалэхэм ячыгухэр
къыпэуягъэм мэкъу дэхэклэе
аашызгъэхъазырэгъагъ, — ило
Аслын, — килограмм 600 зы-
рыз арлыу рулон 60 хъущ-
тыгъе. Огъушхом ильхъан
зыгорэм лыгъэр къыдзи, си-
закъоу машшор сфэмыгъэкъуа-
сэзэ рулон 30 фэдиз (тонн
20) стыгъе, рулон 28-рэ ерагъеу
къэзгъенагъ. Джыри мары си-
ректор щэмэджыр пысшлэгъах,
сиханышь, цыраухэр сиуп-

кэштых. Тинасыпышь, кымэ-
фэшхо тиэрэп, нахыыбэрэмкэ
быльмхэр дгъэхъущтых.

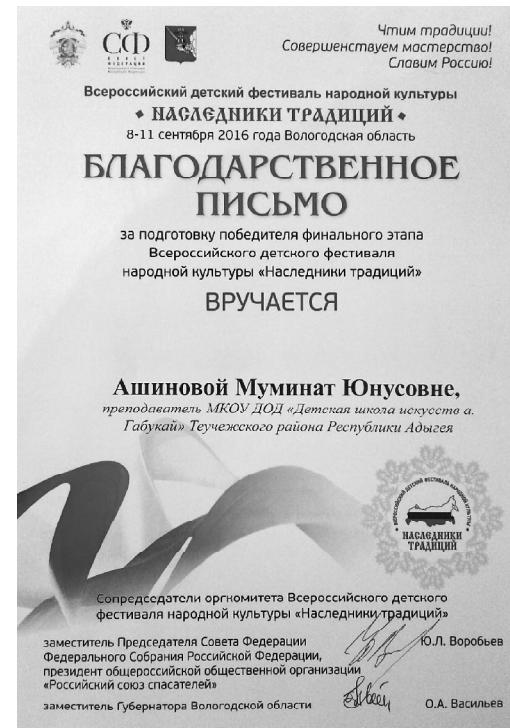
Джыри зы къинхъу. Мэл-
хэр зыупхъони щылэп, цыри
зыми ишыкъагъэп. Изакъоу
фэмыукочлэу, ыпкэ аритыш-
ти, иэпшлэгъу ымыгъоты зэ-
хъум, Интернетым къыригъэ-
хъагъ. Дагъыстан кэллиту къи-
кли, имэлхэр мэфишкэ ауп-
хъохи, сомэ мин 50-м ехуу
арити, клюкъыгъэх. Тэ тиклэх-
хэм иофшлэн амыгъотеу дэсих.

Хъатхъоху Аслын былым
пшэшэ зытфыхи ыыгъ — зы
чэм, танэ, адрэхэр шкэхъуж-
хэу егъэпшэрих. Ахэр нахыыбэ
хъущтыхъе, шкэхъужьи 5
ышаачь, ахэм лы тонн фэдиз
къарыкъыгъ.

Аслынэр ишхъэгъусэу Асы-
етэр лъфыгъиш зэданупль, ахэм
кэлэццыкыли 9 къалыфэжъыгъ.

— Непэ къызнэсигъэми иоф
сэшлэ, — ило Аслын. — Ты-
гъургъой дэжъкэ щыт стрел-
ковэ тирим пчыхъашхъе къэ-
рэгъулэу сикъожьышт. Сиэ-
пэгъэгъу шхъалэр сишхъэгъусэу
Асыет. Уци тыси илэп. Сиши-
хъоху Адамэр Алырэ къызгот-
ых. Ахэр мыхъуягъэмэ, си-
закъоу ащ фэдиз сиизехъашт-
гъэп. Арэ щытми, сышысы-
нэу сифааеп, джары «зызгъэ-
псэфынэу, пенсием сыкъонэу
уахътэ сиэп» зыкъасорэр.

НЭХЭЕ РЭМЭЗАН.

Мыуминат. Аш иофшлэгъэмрэ
ригъаджэхэрэм яхъягъэхэмрэ
районими, республикими, къэ-
ралыгъоми аашашлэх.

Бэмшлэу къудажэу Гъоб-
бэхъуае къебар гушулагъо къы-
ллыэсигъ. Урысөм мэхъанж-
хо щызилэ иофхъабзэу «На-
следники традиций» зыфиорэу
Вологдэ щызэхашэштим Ди-
нэрэ Даринэрэ рагъэблагъэхэу.
Ар къэзилэжъыгъэмкэ, рес-
публикаамкэ гушшохъу. Ау
гумэкъыгъо къызылыкъыгъэр
гъогупкээр ары. Район Советы-
м идепутатэу Стлашьу Вя-
чеслав ащ изэшшохын ыуух
ихъагъ. Парламентым идепу-
татэу Бэгъушь Адам алэрэ
иэпшлэгъур къытфигъотыгъ. Ежь
имыльку щыщэу ащ сомэ мин
тюкэ къытфигъэшшошагъ. Нэ-
уужим къоджэ зэлжкэу тиагъэм
къекъолагъеу, район Советым
итхаматэу Пчыхъалыкъо Аюбэ-
ежь ышхъэкъе къылэжъыгъеу
сомэ мин тюкэ къытитыгъ. Мыш-
фэдэу гупыкэ зиэ цыфхэм си-
дэуштэу «тхъаугъэпсэу» ямы-
лошта!

Адамэрэ Аюбэрэ яунагъо-
хэм псаунгыгъ пытэ арлызэу,
зэдэлжүнгыгъ ялэу, хахъом-
рэ гъотырэ ашымыкъэхъу псе-
унхэу тафэлэо. Сшхъэкъи,
куаджэу сышылэсэурэми ахэм
ядэхшлэгъэ тщыгъупшэштэп.

Мылькоу щылэ хъугъэр гъо-
гупкээм пэлхъагъ. Къэлэццыкъу-
хэм ашхыщтим юкы зыкъап-
лыхъаным атэфштэр гъот зи-
э къоджэдэсхэм къатыгъ. Иэ-
шынэ Чатибэ мы иофыр ып-

къекъолагъ. Купэу
къэкъуагъэ пэпч
ејь ильэпкэ
иэшшагъэхэр къызэ-
ригъэлэгъоштхэм
пылъыгъ. Пхъэм,
чым, нэфэшхъаф
къэкъирэмэ
ахэшы-
къигъэ Иэмэ-псымэ-
хэр, хэдькэ зэмы-
лэужжыхъэр, лъэпкэ
щыгъынхэр, фольклор
орэд къэлоныр, те-
атральнэ къэгъэлэ-
гъонхэр ахэм къы-
зыдхъыгъе. Типшэ-
шэжъыемэ адыгэ
дышшэидэм иамал-
хэр къагъэлэгъуа-
гъэх, уагъэхэр, ша-
гъэхэр зэрэублэш-
хэм нэласэ фашы-
гъэх.

Иофхъабзэу хъа-
къэу къекъолагъэхэм
ахэтигъ Урысые Пар-
ламентым Федера-
цием и Совет и Тхъаматэ
игудээ Ю. Л. Воробьевы.

Дианэрэ Даринэрэ адыгэ
дышшэидэм ишшын къагъэлэгъо
зэхъум ар блэхъын ыльэкъы-
гъэп. Жыиф цыкълоу Даринэ
ышыгъэм шлэгъэшгъонэу къы-
къэупчагъ.

Фестивалыр зыщирикъынэу
хахъагъе чыпшлэдэг дэд. Во-
логодскэ хэкум ит къалэу Вы-
тегрэ пэмычыжъеу щыгъэп-
сыгъеу, сабийхэм япсаунгыгъ
зыщагъэпштэрэ гупчэу «Кора-
белы Прионежья» зыфиорэр
ары. Мы чыпшлэдэг дэдэхъа-
фыгъэр къызэрэйкъо щытэп.
Вологодскэ хэкур лъэпкэ
иэшшагъабэм ягупч. Зэрэдунаеу
щызэлъашлэу үдэнэ къызэрэй-
къом хэшшыкъыгъе гъэдахэхэр,
пхъэм хэшшыкъыгъе Иэмэ-псы-
мэ зэфэшхъафхэр, къухъэхэр,
нэмыхъи къицэхэр аш щашых.

Мы фестивалым хэлэжэ-
нэу шъольыр 37-мэ къарыкъыгъе
кэлэццыкъу нэбгырэ 300-м ехуу
хэшшынэ.

**ИЭШШЫИНЭ
Мыуминат.**
Сурэтым итхэр: Тхъаркъохъо
Дианэрэ Даринэрэ.

зыфишыгъэм фэшху къабзэу
фаригъэхъыжъыщтыгъэ.

Арынхы мэхъу лъапсэу афэ-
хъуягъэр Тхъаркъохъо зэшып-
хъу цыкъуягъеу Дианэрэ Даринэрэ
дээрэ дэн юкы хэдькъын иофым
зыкъыфэшагъэхэм. Пшъэшъэ
цыкъуягъеу зыгъасэхэрэр иску-
ствэхэм яеджаплэу Гъобэхъуа юфыр
иэшшынэ Чатибэ мы иофыр ып-

Адыгэ Республика и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Чыгум епхыгъэ зэфыщтыкъехэр гъэтэрэзьгъэнхэм ехыллагъ» зыфиорэм зэхъокыныгъехэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2016-рэ ильэсийн бэдээгъум и 27-м ыштагъ

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Чыгум епхыгъэ зэфыщтыкъехэр гъэтэрэзьгъэнхэм ехыллагъ» зыфиорэм зэхъокыныгъехэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 2007-рэ ильэсийн мэкьюогъум и 7-м аштаага N 86-р зытетэу «Чыгум епхыгъэ зэфыщтыкъехэр гъэтэрэзьгъэнхэм ехыллагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм ихэбээзьэхүгъэ зэхэугъоягъехэр, 2007, N 6, 12; 2008, N 12; 2009, N 2; 2010, N 3, 8; 2011, N 11; 2012, N 4, 12; 2013, N 7, 12; 2014, N 2, 7; 2015, N 5, 12; 2016, N 4) миц фэдэ зэхъокыныгъехэр фэшыгъэнхэм:

- 1) я 8-рэ статьям икъячэе имылжьэе льйтэгъэнэу;
- 2) я 14-рэ статьям ия 2-рэ Iахъ хэт гущылехэе «Мэкьюмэц лэжъекуплехэр» зыфиорэр гущылехэе «Мэкьюмэц мэхъанэ зиэ чыгухэм ахэхъэр чыгу Iахъхэр» зыфиорэр зэблэхъугъэнхэу;

3) я 19-рэ статьям:

а) ия 1-рэ Iахъ миц тетэу къэтыгъэнэу:
«1. Мэкьюмэц мэхъанэ зиэ чыгухэм ахэхъэр чыгу Iахъыр ашэ зыхъукъе, алэр чээзыуу ар зыщфынэу фитынгъэ зиэр муниципальна образование — муниципальна районэу е къэлэ коу а чыгу Iахъыр зыдэшыэр ары.»;

б) я 2-рэ Iахъым хэт гущылехэе «ахъщэр зызэфальгъуын фее плаиль зикъикъе» зыфиорэр гущылехэе «ахъщэр зызэфальгъуын фее плаиль зикъикъиз» зыфиорэр зэблэхъугъэнхэу;

в) я 3-рэ Iахъым хэт гущылехэе «щаклом макъэ зыримыгъэлжъикъе» зыфиорэр гущылехэе «щаклом тхыгъэ зызэклимыгъахъикъе» зыфиорэр зэблэхъугъэнхэу;

4) я 24-рэ статьям ия 1-рэ Iахъ хэт гущылехэу «мэкьюмэц лэжъекуплехэм гуртымкъе районым уасэу щырялэр» зыфиорэр гущылехэу «муници-

пальнэ районымкъе (къэлэ коимкъе) мэкьюмэц лэжъекуплехэм гуртымкъе якадастэр уасэ зыфедизир» зыфиорэр зэблэхъугъэнхэу;

5) унашьом ыштагъэр я 27-рэ статьямрэ ахэт гущылехэу «икъяухуумэн» зыфиорэр гущылехэу «икъегъунэн» зыфиорэр зэблэхъугъэнхэу;

6) я 28-рэ статьям ия 2-рэ Iахъ клаучэ имылжьэе льйтэгъэнэу.

Я 2-рэ статьяр. Мы Законым клаучэ иэ зыхъурэр

Официалнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжьагъэу мы Законым клаучэ иэ мэхъу.

**Адыгэ Республикэм и Лышхъэу
ТХАКИУЩЫНЭ Аслъан**
къ. Мыекъуапэ,
шышхъэуум и 4, 2016-рэ ильэс
N 553

Адыгэ Республикэм мыльку зэфыщтыкъехэмкъе и Комитет иунашъу

Къэралыгъо мылькоу (унэу, псэуальеу, псэольэ ныкъюшлэу) Адыгэ Республикэм итим икъэралыгъо кадастэрэ уасэ зэрагъэнэфагъэм икъячэе зэхъокыныгъэнхэм ехыллагъ

1998-рэ ильэсийн бэдээгъум и 29-м аштагъэ Федеральна законэу N 135-р зытетэу «Уасэхэм ягъэнэфэнкъе иофхэр Урысые Федерацием зэрэцгээсгэгъэхэм ехыллагъ» зыфиорэм 2016-рэ ильэсийн мэлпыльгэгъум и 4-м адашыгъэ къэралыгъэ зээгэгъынгъэу «Къэралыгъо мылькоу (унэу, псэуальеу, псэольэ ныкъюшлэу) Адыгэ Республикэм итим икъэралыгъо кадастэрэ уасэ игъэнэфэнкъе фэло-фашхээр зэрээхэхэрэр» зыфиорэм адиштэу

1. Ухсыгъэнхэу:

1.1. Къэралыгъо мылькоу (унэу, псэуальеу, псэольэ ныкъюшлэу) Адыгэ Республикэм итим икъэралыгъо кадастэрэ уасэу 2016-рэ ильэсийн щилэ мазэм и 1-м ехуулэу агъэнэфагъэр мы унашьом игуадзэу N 1-м диштэу;

1.2. Кадастэрэ кварталхэмкъе зэтеутыгъэу, 2016-

рэ ильэсийн щилэ мазэм и 1-м ехуулэу къэралыгъо мылькоу (унэу, псэуальеу, псэольэ ныкъюшлэу) Адыгэ Республикэм итим икадастэр осэ анахъ макъэмрэ гуртымрэ мы унашьом игуадзэу N 2-м диштэу;

1.3. 2016-рэ ильэсийн щилэ мазэм и 1-м ехуулэу Адыгэ Республикэм ипсэуплехэм, имуниципальна образованиехэм арлыт къэралыгъо мылькум (унэу, псэуальеу, псэольэ ныкъюшлым) икадастэр осэ анахъ макъэр мы унашьом игуадзэу N 3-м диштэу.

2. Адыгэ Республикэм мыльку зэфыщтыкъехэмкъе и Комитет иотделэу кадастэрэ уасэхэр зыгъэнэфэрэй ыкъи сатыуухэр зэхээзьщэрэй:

2.1. Кадастэрэ уасэмкъе къялхээр заухэсирэ нэуж мэфи 10-м къыкъоцы мы унашьор гъезетхэу «Со-

ветскэ Адыгеймрэ» «Адыгэ макъэмрэ» къащыхи-утынэу, Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэклэхэе къулыкъухэм яофициалнэ интернет-сайтэу <http://www.adygheya.ru> зыфиорэм ригъэхъанэу.

2.2. Кадастэрэ уасэмкъе къялхээр заухэсирэ нэуж мэфи 7-м къыкъоцы мы унашьом икопие Урысые Федерацием юстициемкъе и Министерствэ Адыгэ Республикэмкъе и Гъэлорышлапэ Ыэклигъэхъанэу.

3. Официалнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжьагъэу мы унашьом клаучэ иэ мэхъу.

Комитетын итхаматэ ипшъэрэльхэр зыгъэцакъе М. Р. МЭКЬУАУ
къ. Мыекъуапэ,
шышхъэуум и 6, 2016-рэ ильэс
N 223

Адыгэ Республикэм мыльку зэфыщтыкъехэмкъе и Комитет иунашъу

Къэралыгъо фэло-фашхээм ягъэцэклэнкъе Адыгэ Республикэм мыльку зэфыщтыкъехэмкъе и Комитет и Административнэ регламентхэм зэхъокыныгъэнхэм ехыллагъ

2014-рэ ильэсийн тигъэгъазэм и 1-м аштагъэ Федеральна законэу N 419-р зытетэу «Сэкъатныгъэ зиэхэм яфтынгъэхэм яхыллэгъэ Конвенциер зэраухэсгэгъэхэм епхыгъэу сэкъатныгъэ зиэхэр социальнэу зэраухумэхэрэмкъе Урысые Федерацием изаконодательнэ акт заулэм зэхъокыныгъэнхэр афшыгъэнхэм ехыллагъ» зыфиорэм диштэу **унашъо сэши:**

1. Комитетын иадминистративнэ регламентэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мыльку хэхъэрэ чыгухэр (ө) чыгу Iахъхэр, цыфхэм яунэе чыгу Iахъхэр икъярикъеу гошыжыгъэнхэмкъе зээгэгъынгъэнхэр зэрадашхээрэр» зыфиорэм ия 2.17-рэ пункт; Комитетын иадминистративнэ регламентэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мыльку хэхъэрэ чыгу Iахъхэм ясервитутхэм ягъэнэфэнкъе зээгэгъынгъэнхэр адшыгъэнхэр» зыфиорэм ия 2.15-рэ пункт; Комитетын иадминистративнэ регламентэу «Аукционхэр зэхамыщхэу къэралыгъо мыльку хэхъэрэ чыгу Iахъхэм ясверитутхэм ягъэнэфэнкъе зээгэгъынгъэнхэр адшыгъэнхэр» зыфиорэм ия 2.15-рэ пункт; Комитетын иадминистративнэ регламентэу «Аукционхэр зэхамыщхэу къэралыгъо мыльку хэхъэрэ чыгу Iахъхэм ясверитутхэм ягъэнэфэнкъе зээгэгъынгъэнхэр адшыгъэнхэр» зыфиоро Адыгэ Республикэм мыльку зэфыщтыкъехэмкъе и Комитет 2012-рэ ильэсийн жыонгыуакъем и 19-м ышыгъэ унашьоу N 105-р зытетымкъе аухэсигъэм ия 2.15-рэ пункт; Комитетын иадминистративнэ регламентэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашьохэу чыгухэр е чыгу Iахъхэр нэмымкъи категориехэм зэрхагахъахъэрэм е ахэм ахагъэхэнану зэрэмдагъэм яхыллэгъэхэм япроектхэр къэгъэхэзьыгъэнхэр» зыфиоро Адыгэ Республикэм мыльку зэфыщтыкъехэмкъе и Комитет 2012-рэ ильэсийн тигъэгъазэм и 7-м ышыгъэ унашьоу N 243-р зытетымкъе аухэсигъэм ия 2.17-рэ пункт зэхъокыныгъэнхэр афшыгъэнхэр, мыш фэдэ абзацхэр ахэгъэхъогъэнхэр:

«Комитетын къыдильтээн фое:

къэралыгъо фэло-фашхээр зыгъэцакъэрэ унэм

пэрыохунчэу екъоллэнхэ, транспортыр, зэпхыныгъэ амалхэр, къэбархэр къызэрэзэйкъагахъэрэ амалхэр пэрыохунчэу къызфагъэфедэн альэкъыныр;

къэралыгъо фэло-фашхээр зыщацэклэхэрэ унэр зыдэшыэ чыпъэм ежь-ежырэу щызеклонхэу, аш фэдэ унэхэм арлыхъанхэу, къарыкъыжынхэу, курэжьехэри къызфагъэфедэхээзэ, транспортхэм аратъытсыхъанхэу, къаращыжынхэу амал ягъэгъотынхэйр;

сэкъатныгъэ зиэхэу дээу зыльгэхъэрэй, ежь-ежырэу зекъон зымыльэхъэрэй гъусэ яланыр;

сэкъатныгъэ зиэхэу къэралыгъо фэло-фашхээр зыщацэклэхэрэ унэм пэрыохунчэу ихъанхэм фэш оборудованиеу, къэбархэр къызэрэзэйкъагахъэрэ пкыгъохэу ишкъагахъэрэ гъэуцугъэнхэр;

сэкъатныгъэ зиэхэу яшыкъэгъэ къэбархэр, стендхэм атетхагъэхэр Брайль иширифт техыгъэ тамыгъэхэмкъе къэтигъэнхэр;

сурдопереводчикрэ тифлосурдопереводчикрэ Ѣиэнхэр;

къэралыгъо фэло-фашхээр зыщацэклэхэрэ унэм сэкъатныгъэ зиэхэу къепхыгъэ хээр рагъэхъаныр;

нэмым цыфхэм афдэу, сэкъатныгъэ зиэхэу къэралыгъо фэло-фашхээр афэгъэцэклэгъэнхэмкъе пэрыоху хъухэрэм ядэгъэзьыжынхэе лэпъэгъу ягъэгъотыгъэнхэр.»

2. Зыкъэтхэхэрэ мафэм щегъэжьагъэу мы унашьом клаучэ иэ мэхъу.

Комитетын итхаматэ ипшъэрэльхэр зыгъэцакъе М. Р. МЭКЬУАУ
къ. Мыекъуапэ,
шышхъэуум и 9, 2016-рэ ильэс
N 224

